YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

18 päivänä heinäkuuta 2006 *

Asiassa C-519/04 P,

jossa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 22.12.2004,

David Meca-Medina, kotipaikka Barcelona (Espanja) ja

Igor Majcen, kotipaikka Ljubljana (Slovenia),

edustajinaan avocat J.-L. Dupont ja avocat M.-A. Lucas,

valittajina,

ja joissa valittajien vastapuolina ja muina osapuolina ovat

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään O. Beynet ja A. Bouquet, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

Suomen tasavalta, asiamiehenään T. Pynnä,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas sekä tuomarit J. Malenovský (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, A. Borg Barthet ja A. Ó Caoimh,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 23.3.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.3.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Valituksellaan Meca-Medina ja Majcen (jäljempänä yhdessä valittajat) vaativat Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-313/02, Meca-Medina ja Majcen vastaan komissio, 30.9.2004 antaman tuomion (Kok. 2004, s. II-3291; jäljempänä valituksenalainen tuomio) kumoamista; tällä tuomiolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi Meca-Medinan ja Majcenin

nostaman kanteen, jossa vaadittiin Euroopan yhteisöjen komission 1.8.2002 tekemän sellaisen päätöksen kumoamista, jolla hylättiin valittajien Kansainvälistä Olympiakomiteaa (jäljempänä KOK) vastaan tekemä kantelu, jossa komissiota vaadittiin toteamaan, että tietty KOK:n hyväksymä ja Kansainvälisen uimaliiton (jäljempänä FINA) täytäntöönpanema säännöstö sekä tietyt dopingvalvontaa koskevat käytännöt ovat ristiriidassa yhteisön kilpailusääntöjen ja palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan yhteisön säännön kanssa (COMP/38158 – Meca-Medina ja Majcen v. KOK; jäljempänä riidanalainen päätös).

Asian tausta

2 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki yhteenvedon kyseessä olevasta antidopingsäännöstöstä (jäljempänä riidanalainen antidopingsäännöstö) valituksenalaisen tuomion 1–6 kohdassa:

"1 – – KOK – – on olympialiikkeen ylin toimielin, jonka piirissä ovat eri kansainväliset urheiluliitot, joihin kuuluu – – FINA.

2 FINA täytäntöönpanee olympialiikkeen antidopingsäännöstön uintiurheilun alalla Doping Control Rules -nimisillä säännöillään (dopingvalvontasäännöt, sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän asian tosiseikkojen tapahtumahetkellä; jäljempänä DC). DC 1.2 a -säännössä dopingrikkomus määritellään seuraavasti: 'Kiellettyjen aineiden löytyminen kilpailijan kudoksista tai nesteistä.' Tämä määritelmä vastaa edellä mainitun antidopingsäännöstön 2 artiklan 2 kohdassa annettua määritelmää, jonka mukaan dopingrikkomuksia ovat 'kielletty aine urheilijan elimistössä, tällaisen aineen käytön tai kielletyn menetelmän käytön toteaminen'.

3 Nandroloni ja sen aineenvaihduntatuotteet norandrosteroni (NA) ja noretiocholanoloni (NE) (joita kutsutaan jäljempänä yhteisnimityksellä nandroloni) ovat kiellettyjä anabolisia aineita. Tästä huolimatta KOK:n ja FINA:n valtuuttamien 27 laboratorion käytännön mukaan ja nandrolonin mahdollisen luonnollisen ja siis sallitun tuotannon huomioimiseksi tämän aineen esiintymistä miesurheilijoiden kehossa pidetään dopingin käyttönä ainoastaan sikäli kuin sen määrä ylittää 2 nanogramman (ng) raja-arvon virtsamillilitraa (ml) kohden.

4 Kun on kyse ensimmäisestä dopingrikkomuksesta anabolisella aineella, DC 9.2 a -säännössä edellytetään, että urheilijalle asetetaan vähintään neljän vuoden kilpailukielto, mutta tätä rangaistusta voidaan kuitenkin lyhentää DC 9.2 -säännön viimeisen virkkeen, DC 9.3- ja DC 9.10 -säännön mukaan, jos urheilija osoittaa, ettei hän ole ottanut tietoisesti kiellettyä ainetta tai jos hän osoittaa, miten kyseinen aine on voinut joutua hänen elimistöönsä ilman, että hän on toiminut huolimattomasti.

5 Rangaistukset määrää FINA:n Doping Panel, jonka päätöksistä voidaan DC 8.9 -säännön mukaan valittaa urheilun välimiesoikeuteen (jäljempänä CAS). KOK:sta riippumaton urheilun kansainvälinen välimieslautakunta (jäljempänä ICAS) rahoittaa ja hallinnoi CASia, jonka kotipaikka on Lausannessa.

6 CASin ratkaisuista voidaan valittaa Sveitsin valaliiton korkeimpaan tuomioistuimeen, joka on toimivaltainen käsittelemään uudelleen Sveitsissä annettuja kansainvälisiä välitystuomioita."

3 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki yhteenvedon tosiseikoista valituksenalaisen tuomion 7–20 kohdassa:

"7 Kantajat ovat kaksi ammattiurheilijaa, joiden laji on pitkänmatkan uinti, joka vastaa uinnissa maratonjuoksua.

8 Salvador de Bahiassa (Brasilia) käydyn tämän lajin maailmancupin, jossa kantajat saavuttivat ensimmäisen ja toisen sijan, aikana 31.1.1999 suoritetussa antidopingvalvonnassa molempien dopingnäytteestä löytyi nandrolonia. D. Meca-Medinan näytteessä nandrolonin määrä oli 9,7 ng/ml ja I. Majcenin näytteessä 3,9 ng/ml.

9 FINAn Doping Panel päätti 8.8.1999 tekemällään ratkaisulla asettaa kantajat neljän vuoden kilpailukieltoon.

10 Kantajien valitettua asiasta CASiin tämä vahvisti 29.2.2000 antamallaan välitystuomiolla Doping Panelin ratkaisun.

11 Vuoden 2000 tammikuussa tieteelliset kokeet osoittivat, että ihmisen elimistö voi valmistaa nandrolonin aineenvaihduntatuotteita luonnollisesti tiettyjen elintarvikkeiden, joihin kuuluu esimerkiksi kuohitsemattoman sian liha, nauttimisen yhteydessä siinä määrin, että hyväksytty raja-arvo saatetaan ylittää.

12 Tämä tieteellinen kehitys huomioon ottaen FINA ja kantajat sopivat 20.4.2000 tehdyllä välimiessopimuksella asian saattamisesta uudelleen CASin käsiteltäväksi sen uudelleen tutkimiseksi.

13 CAS lyhensi 23.5.2001 antamallaan välitystuomiolla kantajien kilpailukieltoa kahteen vuoteen.

14 Kantajat eivät valittaneet tästä välitystuomiosta Sveitsin valaliiton korkeimpaan tuomioistuimeen.

15 Kantajat kantelivat 30.5.2001 päivätyllä kirjeellä komissiolle 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (EY [81] ja [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 3 artiklan perusteella väittäen, että EY 81 ja/tai EY 82 artiklaa oli rikottu.

16 Kantajat kyseenalaistivat kantelussaan KOK:n hyväksymien ja FINAn täytäntöönpanemien tiettyjen säännösten sekä dopingvalvontaa koskevien tiettyjen käytäntöjen yhteensoveltuvuuden yhteisön kilpailusääntöjen ja palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan säännön kanssa. Kantajien mukaan raja-arvon vahvistaminen 2 ng:ksi/ml on ensinnäkin KOK:n ja sen valtuuttamien 27 laboratorion välinen yhdenmukaistettu menettelytapa. Tämä raja-arvo ei kantajien mukaan ole tieteellisesti perusteltu, ja se saattaa johtaa syyttömien ja yksinomaan huolimattomien urheilijoiden poissulkemiseen kilpailuista. Kantajien tapauksessa todetut raja-arvojen ylitykset saattoivat heidän mukaansa johtua kuohitsemattoman sian lihaa sisältävän aterian nauttimisesta. Lisäksi se, että KOK on ottanut käyttöön ankaran vastuun järjestelmän ja asettanut elimiä (CAS ja ICAS), joiden tehtävänä on urheilun riita-asioiden ratkaiseminen välimiesmenettelyssä ja jotka eivät ole riittävän itsenäisiä KOK:hon nähden, tukee kantajien mukaan tämän raja-arvon kilpailunvastaisuutta.

17 Kantelun mukaan näiden sääntöjen soveltaminen (jäljempänä joko riidanalaiset antidopingsäännöt tai riidanalainen antidopingsäännöstö) johtaa erityisesti EY 49 artiklassa taattujen urheilijoiden taloudellisten vapauksien loukkaamiseen, ja kilpailuoikeuden näkökulmasta tarkasteltuna niiden oikeuksien loukkaamiseen, joihin urheilijat voivat vedota EY 81 artiklan ja EY 82 artiklan perusteella.

18 Kuulemisesta tietyissä EY:n perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan mukaisissa menettelyissä 22 päivänä joulukuuta 1998 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2842/98 (EYVL L 354, s. 18) 6 artiklan mukaisesti komissio esitti kantajille 8.3.2002 päivätyllä kirjeellä syyt, joiden vuoksi se katsoi, ettei se voinut ryhtyä toivottuihin jatkotoimenpiteisiin kantelun suhteen.

19 Kantajat esittivät 11.4.2002 päivätyllä kirjeellä komissiolle huomautuksensa 8.3.2002 päivätystä kirjeestä.

20 Komissio hylkäsi 1.8.2002 tekemällään päätöksellä – – kantajien kantelun tutkittuaan riidanalaisen antidopingsäännöstön kilpailuoikeuden arviointiperusteiden mukaan ja katsoi, että tämä säännöstö ei kuulu EY 81 artiklassa ja EY 82 artiklassa vahvistetun kiellon soveltamisalaan – –."

Menettely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

4 Valittajat nostivat 11.10.2002 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen, jossa he vaativat riidanalaisen päätöksen kumoamista. He esittävät kolme kanneperustetta kanteensa tueksi. Ensinnäkin komissio teki heidän mukaansa ilmeisen arviointivirheen sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta, kun se katsoi, että KOK ei ole yhteisöjen oikeuskäytännössä tarkoitettu yritys. Seuraavaksi he väittivät, että komissio ei ollut soveltanut asianmukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-309/99, Wouters ym., 19.2.2002 antamassaan tuomiossa (Kok. 2002, s. I-1577) vahvistamia arviointiperusteita, kun se katsoi, että riidanalainen antidopingsäännöstö ei ole EY 81 artiklassa tarkoitettu kilpailun rajoitus. Lopuksi komissio teki heidän mukaansa ilmeisen arviointivirheen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta riidanalaisen päätöksen perustelujen 71 kohdassa, kun se hylkäsi EY 49 artiklaan perustuneet kantajien väitteet antidopingsäännöstöä vastaan.

5 Suomen tasavalta pyysi 24.1.2003 saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi väliintulohakemuksen 25.2.2003 antamallaan määräyksellä.

6 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla kantajien nostaman kanteen.

7 Valituksenalaisen tuomion 40 ja 41 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön nojautuen, että vaikka kieltoja, joista EY 39 ja EY 49 artiklassa määrätään, sovelletaan urheilun alalla annettuihin sääntöihin, jotka koskevat urheilutoiminnalla mahdollisesti olevaa taloudellista puolta, perustamissopimuksen näissä määräyksissä määrätyt kiellot eivät puolestaan koske puhtaasti urheiluun liittyviä sääntöjä eli sääntöjä, jotka koskevat yksinomaan urheiluun liittyviä kysymyksiä ja joilla ei tällaisina ole mitään tekemistä taloudellisen toiminnan kanssa.

8 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 42 kohdassa, että se, että puhtaasti urheiluun liittyvällä säännöstöllä ei ole mitään tekemistä taloudellisen toiminnan kanssa, minkä vuoksi se ei kuulu EY 39 ja EY 49 artiklan soveltamisalaan, merkitsee myös, että sillä ei ole mitään tekemistä kilpailun alan taloudellisten suhteiden kanssa, joten se ei kuulu myöskään EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamisalaan.

9 Valituksenalaisen tuomion 44 ja 47 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että dopingin kielto perustuu puhtaasti urheilua koskeviin seikkoihin eikä sillä ole näin ollen mitään tekemistä taloudellisten seikkojen kanssa. Se päätteli, että dopingin torjuntaa koskevat säännöt eivät näin ollen voi kuulua taloudellisia vapauksia koskevien perustamissopimuksen määräysten ja erityisesti EY 49, EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamisalaan.

10 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 49 kohdassa, että riidanalainen antidopingsäännöstö, jolla ei pyritä syrjintään, liittyy läheisesti urheiluun sellaisenaan. Se totesi vielä valituksenalaisen tuomion 57 kohdassa, että se, että KOK on riidanalaista antidopingsäännöstöä vahvistaessaan mahdollisesti saattanut olla huolissaan olympialaisten taloudellisten mahdollisuuksien säilyttämisestä, mikä on kantajien itsensä mukaan oikeutettua, ei itsessään merkitse sitä, ettei tämä säännöstö olisi luonteeltaan puhtaasti urheiluun liittyvä.

11 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmensi vielä valituksenalaisen tuomion 66 kohdassa, että koska komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä, että riidanalainen antidopingsäännöstö ei kuulu EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamisalaan, koska se on puhtaasti urheiluun liittyvä, samassa päätöksessä olevalla viittauksella edellä mainitussa asiassa Wouters ym. annetussa tuomiossa käytettyyn tarkastelutapaan ei missään tapauksessa voida kyseenalaistaa tätä päätelmää. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi vielä valituksenalaisen tuomion 67 kohdassa kyseisen säännöstön riitauttamisen osalta, että yksinomaan urheiluriitoja käsittelevillä elimillä on toimivalta asiassa.

12 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi myös kantajien kolmannen kanneperusteen ja katsoi valituksenalaisen tuomion 68 kohdassa, että koska riidanalainen antidopingsäännöstö on puhtaasti urheiluun liittyvä, se ei kuulu EY 49 artiklan soveltamisalaan.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

13 Valittajat vaativat valituksessaan, että yhteisöjen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion

– hyväksyy ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitetyt vaatimukset

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut kummassakin oikeusasteessa.

14 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– ensisijaisesti hylkää valituksen kokonaisuudessaan

– toissijaisesti hyväksyy ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyt vaatimukset ja hylkää kanteen, jolla pyritään riidanalaisen päätöksen kumoamiseen

– velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut ensimmäisessä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut mukaan lukien.

15 Suomen tasavalta vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– hylkää valituksen kokonaisuudessaan.

Valitus

16 On katsottava, että valittajat esittävät perusteluillaan neljä valitusperustetta valituksensa tueksi. Ensimmäisellä valitusperusteella, joka muodostuu useasta osasta, he väittävät, että valituksenalaisessa tuomiossa on oikeudellinen virhe, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että riidanalainen antidopingsäännöstö ei kuulu EY 49, EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamisalaan. Toisella valitusperusteella valittajat väittävät, että valituksenalaisessa tuomiossa on vääristetty riidanalaisen päätöksen sisältöä. Kolmannella valitusperusteella valittajat väittävät, että valituksenalainen tuomio on muotomääräysten vastainen, koska sen perustelut ovat ristiriitaiset ja puutteelliset. Neljännellä valitusperusteella he

väittävät, että valituksenalainen tuomio annettiin sääntöjenvastaisen menettelyn päätteeksi, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin loukkasi puolustautumisoikeuksia.

Ensimmäinen valitusperuste

17 Ensimmäinen valitusperuste koskee oikeudellista virhettä ja se muodostuu kolmesta osasta. Valittajat väittävät ensinnäkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin erehtyi yhteisöjen tuomioistuimen sen oikeuskäytännön tulkinnasta, joka koskee urheilun alan säännöstöjen ja perustamissopimuksen määräysten soveltamisalan välistä suhdetta. He väittävät toiseksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti tämän oikeuskäytännön valossa huomiotta dopingin kieltämistä koskevien sääntöjen ulottuvuuden yleisesti ja riidanalaisen antidopingsäännöstön ulottuvuuden erityisesti. He väittävät kolmanneksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että kyseistä säännöstöä ei voida rinnastaa markkinakäyttäytymiseen, joka kuuluu EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamisalaan, minkä vuoksi siihen ei voida soveltaa yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Wouters ym. vahvistamaa tarkastelutapaa.

Ensimmäinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

18 Valittajien mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei tulkinnut asianmukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka mukaan urheilun harjoittaminen kuuluu yhteisön oikeuden soveltamisalaan ainoastaan sikäli kuin se on taloudellista toimintaa. Toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, valittajien mukaan yhteisöjen tuomioistuin ei erityisesti ole milloinkaan sulkenut yleisesti puhtaasti urheiluun liittyviä säännöstöjä perustamissopimuksen määräysten soveltamisalan ulkopuolelle. Vaikka yhteisöjen tuomioistuin on katso-

nut, että maajoukkueiden muodostaminen on yksinomaan urheilun alaan kuuluva kysymys, jolla ei tällaisena ole mitään tekemistä taloudellisen toiminnan kanssa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei valittajien mukaan voinut päätellä tästä, että millään säännöillä, jotka koskevat yksinomaan urheilun alaan liittyviä kysymyksiä, ei tällaisina sääntöinä ole mitään tekemistä taloudellisen toiminnan kanssa, minkä vuoksi ne eivät kuulu EY 39, EY 49, EY 81 ja EY 82 artiklassa määrättyjen kieltojen soveltamisalaan. Näin ollen puhtaasti urheiluun liittyvän säännön käsite on valittajien mukaan rajattava sääntöihin, jotka koskevat maajoukkueiden koostumusta ja muodostamista.

19 Kantajat väittävät vielä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että yksinomaan urheilua koskeva säännöstö liittyy erottamattomasti urheilukilpailujen asianmukaiseen toteuttamiseen, vaikka yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sen on liityttävä myös urheilukilpailujen erityisluonteeseen ja erityisiin puitteisiin. He väittävät myös, että koska ammattilaisurheilutoiminnassa ei voida aineellisesti erotella eri osatekijöitä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemä ero saman urheilutapahtuman taloudellisen ja ei-taloudellisen ulottuvuuden välillä on heidän mukaansa täysin keinotekoinen.

20 Komission mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sovelsi asianmukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka mukaan yksinomaan urheiluun liittyviin säännöstöihin ei tällaisina säännöstöinä sovelleta vapaata liikkuvuutta koskevia sääntöjä. Kyseessä on siis sellainen soveltamisalaltaan yleinen poikkeus puhtaasti urheiluun liittyvien sääntöjen osalta, joka ei täten rajoitu maajoukkueiden koostumukseen ja muodostamiseen. Komissio ei sitä paitsi ymmärrä, miten puhtaasti urheiluun ja urheilukilpailujen erityisluonteeseen liittyvä sääntö ei voisi liittyä erottamattomasti urheilukilpailujen asianmukaiseen toteuttamiseen.

21 Suomen hallituksen mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen näkökulma on yhteisön oikeuden mukainen.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

22 On muistutettava, että urheilutoiminta kuuluu yhteisön tavoitteet huomioon ottaen yhteisön oikeuden soveltamisalaan siltä osin, kuin toiminta on EY 2 artiklassa tarkoitettua taloudellista toimintaa (ks. asia 36/74, Walrave ja Koch, tuomio 12.12.1974, Kok. 1974, s. 1405, Kok. Ep. II, s. 415, 4 kohta; asia 13–76, Doná, tuomio 14.7.1976, Kok. 1976, s. 1333, Kok. Ep. III, s. 177, 12 kohta; asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok. 1995, s. I-4921, 73 kohta; yhdistetyt asiat C-51/96 ja C-191/97, Deliège, tuomio 11.4.2000, Kok. 2000, s. I-2549, 41 kohta ja asia C-176/96, Lehtonen ja Castors Braine, tuomio 13.4.2000, Kok. 2000, s. I-2681, 32 kohta).

23 Näin ollen kun urheilutoiminta on luonteeltaan palkkatyötä tai palvelujen tarjoamista vastiketta vastaan, kuten puoliammattilais- tai ammattilaisurheilijoiden tapauksessa (vastaavasti em. asiat Walrave ja Koch, tuomion 5 kohta, Doná, tuomion 12 kohta ja Bosman, tuomion 73 kohta), se kuuluu etenkin EY 39 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen tai EY 49 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen soveltamisalaan.

24 Näitä henkilöiden vapaata liikkuvuutta ja palvelujen tarjoamisen vapautta koskevia yhteisön määräyksiä ei sovelleta pelkästään viranomaisten toimintaan, vaan myös muunlaisiin sääntelyihin, joiden tarkoituksena on säännellä kollektiivisesti palkkatyötä ja palvelujen tarjoamista (em. yhdistetyt asiat Deliège, tuomion 47 kohta ja asia Lehtonen ja Castors Braine, tuomion 35 kohta).

25 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että näissä perustamissopimuksen määräyksissä vahvistetut kiellot eivät koske sääntöjä, jotka koskevat yksinomaan urheiluun liittyviä kysymyksiä ja joilla sellaisina ei ole mitään tekemistä taloudellisen toiminnan kanssa (vastaavasti em. asia Walrave ja Koch, tuomion 8 kohta).

26 Vaikeudesta erottaa urheilutoiminnan taloudellinen ja urheilullinen puoli yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa asiassa Donà antamansa tuomion 14 ja 15 kohdassa, että henkilöiden vapaata liikkuvuutta ja palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien yhteisön oikeussääntöjen vastaisena ei ole pidettävä sellaisia säännöksiä tai käytäntöjä, joita on pidettävä perusteltuina sellaisista muista kuin taloudellisista syistä, jotka liittyvät tiettyjen urheilutapahtumien erityiseen luonteeseen tai erityisiin puitteisiin. Se korosti kuitenkin, että näiden oikeussääntöjen soveltamisalaa ei voida rajoittaa enempää, kuin mitä soveltamisalan rajoituksen varsinainen tavoite edellyttää. Siten siihen ei voida vedota tietyn urheilutoiminnan sulkemiseksi kokonaisuudessaan pois perustamissopimuksen soveltamisalasta (em. asia Bosman, tuomion 76 kohta ja em. yhdistetyt asiat Deliège, tuomion 43 kohta).

27 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että pelkästään se, että sääntö liittyy puhtaasti urheiluun, ei kuitenkaan merkitse sitä, että tällä säännöllä säännellyn toiminnan harjoittaja tai sen antanut elin eivät kuulu perustamissopimuksen soveltamisalaan.

28 Jos asianomainen urheilutoiminta kuuluu perustamissopimuksen soveltamisalaan, sen harjoittamisedellytyksiin sovelletaan kaikkia velvoitteita, jotka perustuvat perustamissopimuksen eri määräyksiin. Tästä seuraa, että kyseistä toimintaa koskevien sääntöjen on täytettävä näiden määräysten, joilla pyritään muun muassa varmistamaan työntekijöiden vapaa liikkuvuus, sijoittautumisvapaus, palvelujen tarjoamisen vapaus tai kilpailu, soveltamisedellytykset.

29 Tällä tavoin tapauksissa, joissa tätä urheilutoiminnan harjoittamista on arvioitava perustamissopimusten niiden määräysten valossa, jotka koskevat työntekijöiden vapaata liikkuvuutta tai palvelujen tarjoamisen vapautta, on selvitettävä, täyttävätkö kyseistä toimintaa koskevat säännöt EY 39 ja EY 49 artiklan soveltamisedellytykset, eli on tutkittava, että ne eivät ole näissä artikloissa kiellettyjä rajoituksia (em. yhdistetyt asiat Deliège, tuomion 60 kohta).

30 Samoin tapauksissa, joissa kyseisen toiminnan harjoittamista on arvioitava perustamissopimuksen kilpailua koskevien määräysten valossa, on selvitettävä EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamisedellytykset huomioon ottaen, ovatko kyseistä toimintaa koskevat säännöt peräisin yritykseltä, rajoittaako tämä kilpailua tai väärinkäyttääkö se määräävää markkina-asemaansa ja vaikuttaako tämä rajoitus tai väärinkäyttö jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

31 Näin ollen jopa olettaen, että kyseiset säännöt eivät rajoita vapaata liikkuvuutta, koska ne koskevat yksinomaan urheiluun liittyviä kysymyksiä, joilla ei tällaisina ole mitään tekemistä taloudellisen toiminnan kanssa (em. asiat Walrave ja Koch sekä Donà), tämä seikka ei välttämättä merkitse sitä, että asianomainen urheilutoiminta ei kuulu EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamisalaan, eikä sitä, että kyseiset säännöt eivät täytä asianomaisten artiklojen soveltamisedellytyksiä.

32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuitenkin katsoi valituksenalaisen tuomion 42 kohdassa, että se, että puhtaasti urheiluun liittyvällä säännöstöllä ei ole mitään tekemistä taloudellisen toiminnan kanssa, minkä vuoksi se ei kuulu EY 39 ja EY 49 artiklan soveltamisalaan, merkitsee myös, että sillä ei ole mitään tekemistä kilpailun alan taloudellisten suhteiden kanssa, joten se ei kuulu myöskään EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamisalaan.

33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se katsoi, että säännöstö voi tällä tavoin jäädä kyseisten artiklojen soveltamisalan ulkopuolelle pelkästään siksi, että sitä pidetään puhtaasti urheiluun liittyvänä, kun on kyse EY 39 ja EY 49 artiklan soveltamisesta, ilman, että on tarpeen selvittää ennalta, täyttääkö tämä säännöstö EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamisedellytykset, jotka esitetään tämän tuomion 30 kohdassa.

34 Valittajien on näin ollen perusteltua väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi virheellisesti valituksenalaisen tuomion 68 kohdassa heidän vaatimuksensa sillä perusteella, että riidanalainen antidopingsäännöstö ei kuulu EY 49 artiklan eikä kilpailuoikeuden soveltamisalaan. Valituksenalainen tuomio on näin ollen kumottava eikä ensimmäisen valitusperusteen muita osia eikä myöskään muita valittajien esittämiä valitusperusteita ole tarpeen tutkia.

Aineellinen kysymys

35 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan mukaisesti on todettava, että koska asia on ratkaisukelpoinen, on syytä ratkaista kantajien esittämät aineelliset vaatimukset, jotka koskevat riidanalaisen päätöksen kumoamista.

36 Tämän osalta on muistutettava, että kantajat esittivät kolme kanneperustetta kanteensa tueksi. He moittivat komissiota siitä, että tämä katsoi yhtäältä, että KOK ei ole yhteisön oikeuskäytännössä tarkoitettu yritys, ja toisaalta, että riidanalainen antidopingsäännöstö ei ole EY 81 artiklassa tarkoitettu kilpailun rajoitus, ja lopuksi, että heidän kantelussaan ei esitetty tosiseikkoja, joiden perusteella voitiin päätellä, että EY 49 artiklaa oli voitu rikkoa.

Ensimmäinen kanneperuste

37 Kantajat väittävät, että komissio erehtyi, kun se ei luokitellut KOK:ta yritykseksi EY 81 artiklan soveltamistarkoituksessa.

38 On kuitenkin kiistatonta, että lausuakseen kantajien sen käsiteltäväksi saattamasta kantelusta EY 81 ja EY 82 artiklan valossa, komissio pyrki ottamaan lähtökohdaksi sen, että KOK:ta oli pidettävä yrityksenä ja olympialiikkeessä kansainvälisten ja kansallisten yritysten yhteenliittymien yhteenliittymänä, kuten riidanalaisen päätöksen 37 kohdasta ilmenee.

39 Sikäli kuin kanneperuste perustuu riidanalaisen päätöksen virheelliseen tulkintaan, se on tehoton ja se on tämän vuoksi hylättävä.

Toinen kanneperuste

40 Kantajat väittävät, että komissio katsoi heidän kantelunsa hylkäämiseksi virheellisesti, että riidanalainen antidopingsäännöstö ei ole EY 81 artiklassa tarkoitettu kilpailun rajoitus. He väittävät, että komissio sovelsi virheellisesti yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Wouters ym. antamassaan tuomiossa vahvistamia arviointiperusteita niiden rajoittavien vaikutusten oikeuttamiseksi, joita riidanalaisella antidopingsäännöstöllä on kantajien toiminnanvapauteen. Kantajien mukaan kyseinen säännöstö ei yhtäältä liity mitenkään erottamattomasti yksinomaan tavoitteisiin, joilla pyritään pysyttämään asianmukainen kilpailu ja urheilijoiden terveys, toisin kuin komissio väittää, vaan sillä pyritään takaamaan KOK:n omat taloudelliset intressit. Toisaalta kun kyseisessä säännöstössä vahvistetaan 2 ng:n enimmäisraja-arvo virtsamillilitraa kohden, siinä ei vastata mihinkään tieteellisiin turvallisuusvaatimuksiin, se on liian pitkälle menevä ja ylittää näin ollen sen, mikä on tarpeen dopingin tehokkaassa torjunnassa.

41 Ensinnäkin on todettava, että vaikka kantajat väittävät, että komissio teki ilmeisen arviointivirheen, kun se rinnasti kokonaistilanteen, jossa KOK antoi asianomaisen säännöstön, tilanteeseen, jossa Alankomaiden asianajajayhteisö oli antanut säännöt, joista yhteisöjen tuomioistuinta pyydettiin lausumaan asiassa Wouters ym., tätä kanneperustetta ei ole täsmennetty siten, että voitaisiin arvioida, onko se perusteltu.

42 Seuraavaksi on todettava, että säännöstön yhteensoveltuvuutta yhteisön kilpailusääntöjen kanssa ei voida arvioida abstraktisti (ks. vastaavasti asia C-250/92, DLG, tuomio 15.12.1994, Kok. 1994, s. I-5641, 31 kohta). Kaikki yritysten väliset sopimukset tai yritysten yhteenliittymän päätökset, jotka rajoittavat osapuolten tai jonkin osapuolen toimintavapautta, eivät välttämättä kuulu EY 81 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon piiriin. Tämän määräyksen soveltamiseksi yksittäistapaukseen on nimittäin ensinnäkin otettava huomioon se kokonaistilanne, jossa kyseinen yritysten yhteenliittymän päätös on tehty tai johon sen vaikutukset kohdistuvat, ja erityisesti sen tavoitteet. Sen jälkeen on tutkittava, ovatko siitä aiheutuvat kilpailua rajoittavat vaikutukset näihin tavoitteisiin pyrkimisen välttämätön seuraus (em. asia Wouters ym., tuomion 97 kohta) ja ovatko ne oikeasuhteisia näihin tavoitteisiin nähden.

43 Mitä tulee kokonaistilanteeseen, jossa riidanalainen säännöstö annettiin, komissio saattoi katsoa perustellusti, että tämän säännöstön yleistavoite, mitä yksikään osapuoli ei kiistä, on dopingin torjunta urheilukilpailujen asianmukaisen toteuttamisen varmistamiseksi, ja tähän kuuluu tarve turvata urheilijoiden yhdenvertaiset mahdollisuudet, heidän terveytensä, kilpailun asianmukaisuus ja objektiivisuus sekä urheilun eettiset arvot.

44 Lisäksi kun otetaan huomioon, että seuraamukset ovat tarpeen dopingin kiellon täytäntöönpanon varmistamiseksi, niiden vaikutusta urheilijoiden toiminnanvapauteen on pidettävä periaatteessa erottamattomana osana antidopingsääntöjä.

45 Näin ollen jopa olettaen, että riidanalaista antidopingsäännöstöä olisi pidettävä yritysten yhteenliittymän päätöksenä, joka rajoittaa kantajien toiminnanvapautta, se ei silti välttämättä olisi EY 81 artiklassa tarkoitettu yhteismarkkinoiden kanssa yhteensopimaton kilpailun rajoitus, koska se on perusteltavissa oikeutetulla tavoitteellaan. Tällainen rajoitus kuuluu erottamattomasti urheilukilpailujen järjes-

tämiseen ja asianmukaiseen toteuttamiseen, ja sillä pyritään nimenomaan varmistamaan tervehenkinen kilpailu urheilijoiden välillä.

46 Vaikka kantajat eivät kiistä sitä, että tämä on todellinen tavoite, he väittävät kuitenkin, että riidanalaisen antidopingsäännöstön tavoitteena on niin ikään KOK:n omien taloudellisten intressien takaaminen ja että käsiteltävänä olevassa asiassa riitautettujen sääntöjen kaltaiset liian pitkälle menevät säännöt annettiin tämän tavoitteen pysyttämiseksi. Kyseisiä sääntöjä ei näin ollen voida heidän mukaansa pitää kilpailujen asianmukaiseen toteuttamiseen erottamattomasti kuuluvina ja EY 81 artiklan kieltojen soveltamisalan ulkopuolelle jäävinä sääntöinä.

47 Tämän osalta on myönnettävä, että riidanalaisen antidopingsäännöstön repressiivinen luonne ja sen rikkomisesta seuraavien seuraamusten merkittävyys voivat vaikuttaa kielteisesti kilpailuun, sillä ne voivat tilanteissa, joissa nämä seuraamukset osoittautuvat lopulta perusteettomiksi, johtaa urheilijan perusteettomaan poissulkemiseen kilpailuista ja siis vääristää asianomaisen toiminnan harjoittamisedellytyksiä. Tästä seuraa, että jotta tällä säännöstöllä tällä tavoin asetetut rajoitukset eivät kuuluisi EY 81 artiklan 1 kohdan kiellon soveltamisalaan, ne on rajattava siihen, mikä on tarpeen urheilukilpailujen asianmukaisen toteuttamisen varmistamiseksi (ks. vastaavasti em. asia DLG, tuomion 35 kohta).

48 Tällainen säännöstö voi osoittautua liian pitkälle meneväksi yhtäältä määritettäessä edellytyksiä, joilla voidaan tehdä ero seuraamuksiin johtavien dopingin käyttötilanteiden ja muiden tilanteiden välillä, ja toisaalta määritettäessä kyseisten seuraamusten ankaruutta.

49 Tässä tapauksessa tämä ero määritetään riidanalaisessa antidopingsäännöstössä raja-arvolla 2 ng / virtsamillilitra, jota suurempi nandrolonimäärä urheilijan kehossa merkitsee dopingia. Kantajat riitauttavat tämän säännön ja väittävät, että tällä tavoin hyväksytty raja-arvo on vahvistettu liian matalaksi ja että se ei vastaa mitään tieteellistä turvallisuusvaatimusta.

50 Kantajat eivät kuitenkaan osoita, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että tämä sääntö on perusteltu.

51 On kiistatonta, että nandroloni on anabolinen aine, joka voi urheilijoiden kehossa parantaa näiden suoritusta ja vääristää niiden kilpailujen asianmukaista toteuttamista, joihin kyseiset urheilijat osallistuvat. Tätä ainetta koskeva kielto on näin ollen perusteltu, kun otetaan huomioon antidopingsäännöstön tavoite.

52 On myös kiistatonta, että tätä ainetta voidaan tuottaa luonnollisesti ja että tämän ilmiön huomioimiseksi urheiluelimet ja muun muassa KOK riidanalaisen antidopingsäännöstön välityksellä ovat myöntäneet, että kyse on dopingista ainoastaan, kun kyseisen aineen määrä kehossa ylittää tietyn raja-arvon. Näin ollen ainoastaan tilanteessa, jossa tieteellinen tietämys riidanalaisen antidopingsäännöstön antamishetkellä tai jopa sillä hetkellä, jolloin sitä sovellettiin kantajien rankaisemiseksi vuonna 1999, huomioon ottaen raja-arvo olisi vahvistettu niin matalaksi, että on katsottava, että siinä ei otettu riittävästi huomioon tätä ilmiötä, kyseistä säännöstöä olisi pidettävä perusteettomana sen tavoite huomioon ottaen.

53 Asiakirja-aineistosta kuitenkin ilmenee, että asianomaisella hetkellä keskimääräinen luonnollinen tuotanto, joka oli havaittu kaikissa tällöin julkaistuissa tutkimuksissa, oli 20-kertaisesti alle 2 ng / virtsamillilitra ja että havaittu luonnollinen enimmäistuotanto oli lähes kolmanneksen alhaisempi. Vaikka kantajat väittävät, että KOK ei vuodesta 1993 lähtien voinut jättää huomiotta asiantuntijan mainitsemaa vaaraa siitä, että pelkkä kuohitsemattoman sian lihan pienen määrän nauttiminen saattoi johtaa siihen, että täysin syyttömät urheilijat ylittivät asianomaisen raja-arvon, ei kuitenkaan ole osoitettu, että asianomaisella hetkellä enemmistö tiedeyhteisöstä oli vahvistanut tämän vaaran. Riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen tämän osalta saaduilla tutkimustuloksilla ja suoritetuilla kokeilla ei lisäksi missään tapauksessa ole merkitystä päätöksen laillisuuteen.

54 Tässä tilanteessa ja koska kantajat eivät sitä paitsi täsmennä, mille tasolle asianomainen raja-arvo olisi pitänyt merkitykselliselä hetkellä vahvistaa, ei näytä siltä, että rajoitukset, joita tämä raja-arvo merkitsee ammattilaisurheilijoille, menisivät pidemmälle kuin on tarpeen urheilukilpailujen asianmukaisen toteuttamisen varmistamiseksi.

55 Koska kantajat eivät sitä paitsi väittäneet, että tässä asiassa sovelletut ja määrätyt seuraamukset olisivat olleet liian pitkälle meneviä, käsiteltävänä olevan antidoping-säännöstön suhteettomuutta ei ole osoitettu.

56 Toinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Kolmas kanneperuste

57 Kantajat väittävät, että riidanalaisessa päätöksessä on oikeudellinen virhe, koska sen 71 perustelukappaleessa hylätään heidän väitteensä, joka koskee sitä, että KOK:n säännöt rikkovat EY 49 artiklan määräyksiä.

58 On kuitenkin todettava, että vaatimus, jonka kantajat esittivät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, koski komission sellaisen menettelyn jälkeen tekemän päätöksen laillisuutta, joka oli pantu vireille neuvoston asetuksen N:o 17 (EY [81] ja EY [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) nojalla jätetyn kantelun perusteella. Tästä seuraa, että tämän päätöksen

laillisuusvalvonnan on väistämättä rajoituttava kilpailusääntöihin, jotka perustuvat EY 81 ja EY 82 artiklaan, eikä sitä näin ollen voida ulottaa perustamissopimuksen muiden määräysten noudattamiseen (ks. vastaavasti asia C-171/05 P, Piau, määräys 23.2.2006, 58 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

59 Näin ollen siitä riippumatta, miksi komissio hylkäsi kantajien väitteen, joka koski EY 49 artiklaa, heidän esittämänsä kanneperuste on tehoton ja se on näin ollen hylättävä.

60 Kaiken edellä esitetyn perusteella kantajien nostama kanne riidanalaista päätöstä vastaan on siis hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

61 Työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan silloin, kun valitus on perusteeton tai kun valitus on perusteltu ja yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee itse riidan lopullisesti, se päättää oikeudenkäyntikuluista. Saman työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan sen 118 artiklan nojalla muutoksenhakumenettelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Tämän artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdassa määrätään kuitenkin, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä, yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan. Saman artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

62 Koska komissio on vaatinut valittajien velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska nämä ovat pääosin hävinneet asian, valittajat on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut sekä tässä oikeusasteessa että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Suomen tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-313/02, David Meca-Medina ja Igor Majcen vastaan komissio, 30.9.2004 antama tuomio kumotaan.

2) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asianumerolla T-313/02 nostettu kanne komission 1.8.2002 tekemän päätöksen, jolla hylättiin Meca-Medinan ja Majcenin tekemä kantelu, kumoamiseksi hylätään.

3) Meca-Medina ja Majcen velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut sekä tässä oikeusasteessa että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

4) Suomen tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset